24. Сымонка марыў на летніх канікулах стаць рабінзонам. Задумаўся, што лепш выкарыстаць, каб пераплыць глыбокую раку. Самым надзейным палічыў ...

А) плот; **Б)** тын; **В)** плыт; **Г)** штыкетнік; **Д)** граблі.

25. З прыведзеных слоў выберыце назоўнікі мужчынскага роду, ад якіх нельга ўтварыць адпаведныя назоўнікі жаночага роду.

1) *матрос*; 2) *настаўнік*; 3) *качагар*;
4) *гітарыст*; 5) *электрык*; 6) *патрыёт*.

А) 1, 2, 6; **Б)** 1, 3, 5; **В)** 2, 4, 5; **Г)** 3, 5, 6; **Д)** няма такіх назоўнікаў.

26. У якіх словах нельга ўставіць замест кропак літару ***с***?

1) *пя...чаны*; 2) *пя...чотны*; 3) *пагру...чык*;
4) *заро...шы*; 5) *ву...ка*; 6) *ця...ляр*.

А) 1, 2, 4; **Б)** 1, 3, 5; **В)** 1, 4, 6; **Г)** 2, 3, 5; **Д)** 2, 3, 6.

27. У якім горадзе ўстаноўлены помнік літары «***Ў»***?

А) Мсціслаў; **Б)** Заслаўе; **В)** Нясвіж; **Г)** Полацк; **Д)** Тураў.

28. Якое слова-сінонім можна падабраць да выдзеленага словазлучэння ў сказе?

Над зямлёй незаўважна рассцілаўся *<u>сухі туман</u>*.

А) імшара; **Б)** лівень; **В)** імшанік; **Г)** імгла; **Д)** няма сіноніма.

29. Слова ***гута*** з'яўляецца ўстарэлым. Падумайце, якое слова сёння ўжываецца замест яго?

А) малаказавод; **Б)** фабрыка; **В)** шклозавод;
Г) магазін; **Д)** малатарня.

30. Моваведчы тэрмін ***гемінаты*** падразумевае назву ...

А) мяккіх зычных; **Б)** цвёрдых зычных;
В) зацвярдзелых зычных; **Г)** падоўжаных зычных;
Д) падвоеных зычных.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3, РЗШ АПА («Буслік»).
тэл. (017) 232 80 31, 292 34 01; e-mail: kenguru_belarus@mail.ru
http://bak.academy.edu.by/

ГА «Беларуская асацыяцыя «Конкурс». Заказ 2. Тыраж 23500 экз.

Конкурс па беларускай мове
«БУСЛІК-2006»

Чацвер, 26 студзеня 2006 года

Заданне для вучняў 5-6 класаў

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання; складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна адказалі на пытанне;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку.

---

1. Выберыце назвы беларускіх гарадоў.

1) *Брэст*; 2) *Масква*; 3) *Полацк*; 4) *Віцебск*; 5) *Кіеў*; 6) *Сафія*.

А) 1, 2, 4; **Б)** 1, 3, 4; **В)** 2, 3, 4; **Г)** 2, 4, 5; **Д)** 3, 5, 6.

2. Якая літара знаходзіцца на апошнім месцы ў беларускім алфавіце?

А) а; **Б)** е; **В)** і; **Г)** я; **Д)** ю.

3. Які гук не ўтварае склада?

А) [о]; **Б)** [а]; **В)** [у]; **Г)** [й]; **Д)** [ы].

4. Ёсць літары: 1) *и*; 2) *й*; 3) *у*; 4) *ў*; 5) *і*.
Якія з іх ужываюцца ў беларускім алфавіце?

А) 1, 2, 3, 4; **Б)** 1, 2, 4, 5; **В)** 1, 3, 4, 5;
Г) 2, 3, 4, 5; **Д)** усе літары.

5. У якіх словах трэба ўставіць літару ***у***?

1) *наста...нік*; 2) *канстр...ктар*; 3) *м...зыкант*;
4) *садо...нік*; 5) *цыр...льнік*; 6) *па...шар'е*.

А) 1, 3, 5; **Б)** 2, 3, 5; **В)** 2, 4, 6; **Г)** 3, 5, 6; **Д)** 3, 4, 5.

6. Закончыце прыказку ***«слова не верабей, выпусціш – ...»***
А) не пачуеш; **Б)** не ўбачыш; **В)** не даляціш;
Г) не запомніш; **Д)** не зловіш.

7. Якое спалучэнне з прыведзеных нельга назваць словазлучэннем?
А) цікавае апавяданне; **Б)** збіралі грыбы; **В)** шумеў лес;
Г) прачытаў выразна; **Д)** сустрэча з сябрам.

8. Колькі слоў з дадзеных маюць гук **[т]**?
1) *гарадскі*; 2) *почырк*; 3) *адкуль*; 4) *святло*; 5) *водгук*; 6) *падсеяць*.
А) 2; **Б)** 3; **В)** 4; **Г)** 5; **Д)** няма.

9. У частках якіх слоў схаваліся лічбы?
1) *адзінокі*; 2) *смачны*; 3) *прасторны*; 4) *прасвет*; 5) *медаль*; 6) *стрыжы*.
А) 1, 2, 4; **Б)** 1, 3, 6; **В)** 2, 4, 5; **Г)** 2, 3, 6; **Д)** 2, 5, 6.

10. Якія словы правільна падзелены для пераносу?
1) *ве-ся-лосць*; 2) *я-лі-на*; 3) *ад-’езд*; 4) *га-ллё*; 5) *ад-зві-нець*; 6) *на-дзён-ны*.
А) усе словы; **Б)** 1, 3, 4; **В)** 1, 5, 6; **Г)** 2, 3, 5; **Д)** 3, 4, 6.

11. Выберыце літары, перад якімі цвёрды зычны [д] змяняецца на мяккі [дз’].
А) а, о, у, ы, э; **Б)** я, а, ё, о, ы; **В)** я, ё, ю, і, е, ь;
Г) ё, я, ю, і, е, у; **Д)** перад усімі галоснымі літарамі.

12. Вызначце род назоўнікаў ***пыл***, ***стэп***.
А) пыл – ж. р., стэп – м. р.; **Б)** пыл – н. р., стэп – н. р.;
В) пыл – м. р., стэп – м. р.; **Г)** пыл – ж. р., стэп – ж. р.;
Д) пыл – м. р., стэп – ж. р.

13. Якія назоўнікі з прыведзеных слоў стаяць у назоўным склоне адзіночнага ліку?
1) *славянка*; 2) *вечарам*; 3) *ручаі*; 4) *неба*; 5) *усхліп*; 6) *ракеткі*.
А) 1, 3, 5; **Б)** 1, 4, 5; **В)** 2, 3, 5; **Г)** 2, 4, 5; **Д)** 3, 4, 6.

14. У народзе пры нагляданні за паводзінамі камароў прагназуюць надвор’е наступнага дня. Калі чакаецца цёплае надвор’е, гавораць: ***«Заўтра будзе цёпла, бо камары таўкуць ...»*** Як трэба закончыць выраз?
А) масла; **Б)** кашу; **В)** проса; **Г)** смятану; **Д)** сцяну.

15. Аленка спытала ў Сымонкі, як іначай можна назваць ***бярозу***, ***моркву***, ***ружу***, ***кавун***, ***цыбулю***. Хлопчык адказаў, што гэта ...
А) з’явы прыроды; **Б)** адзенне; **В)** жывёлы;
Г) расліны; **Д)** прылады працы.

16. Падлічыце, колькі прыназоўнікаў ужыта ў вершаваных радках беларускага паэта М. Чарняўскага:

Каля плота з гурбы снегу
Нарадзіўся ручаёк.
Заіскрыўся і са смехам
Ён па вуліцы пацёк.

А) 2; **Б)** 3; **В)** 4; **Г)** 5; **Д)** няма прыназоўнікаў.

17. Колькі агульных гукаў у словах ***вясёлы***, ***свята***?
А) 0; **Б)** 1; **В)** 2; **Г)** 3; **Д)** 4.

18. Да якіх назоўнікаў нельга падабраць прыметнікі ў форме м. роду, адз. ліку?
1) *яблык*; 2) *таполя*; 3) *медаль*; 4) *стэнд*; 5) *вецер*; 6) *гусь*.
А) 1, 3; **Б)** 2, 4; **В)** 2, 6; **Г)** 3, 5; **Д)** няма такіх назоўнікаў.

19. Вызначце прыметнікі, што абазначаюць матэрыял, з якога зроблены прадмет.
1) *шырокі*; 2) *смелы*; 3) *палатняны*; 4) *кіслы*;
5) *імклівы*; 6) *фарфоравы*; 7) *гліняны*; 8) *фіялетавы*;
9) *шаўковы*; 10) *прэсны*.
А) 1, 3, 4, 6; **Б)** 2, 6, 7, 8; **В)** 3, 6, 7, 9; **Г)** 3, 7, 9, 10; **Д)** 4, 7, 8, 10.

20. Як правільна сказаць?
А) апрануць паліто; **Б)** апрануць пальто; **В)** апрануцца палітом;
Г) апранýцца ў паліце; **Д)** апрануцца ў пальто.

21. Вызначце прыслоўе месца.
А) згарача; **Б)** бягом; **В)** дадому; **Г)** паняволі; **Д)** зімой.

22. У якім сказе няма арфаграфічных памылак?
А) Дзядуля аддаў яблык унучцы Ніні.
Б) Дзядуля адаў яблык унучцы Ніне.
В) Дзядуля адаў яблык унучцэ Ніне.
Г) Дядуля аддаў яблык унучцэ Ніне.
Д) Дзядуля аддаў яблык унучцы Ніне.

23. Разгадайце рэбусы і вызначце толькі жывёл.

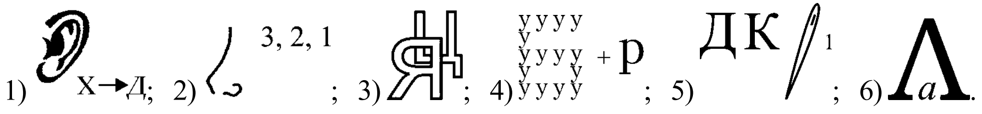

А) 1, 3; **Б)** 2, 4; **В)** 3, 4; **Г)** 3, 5; **Д)** 4, 6.